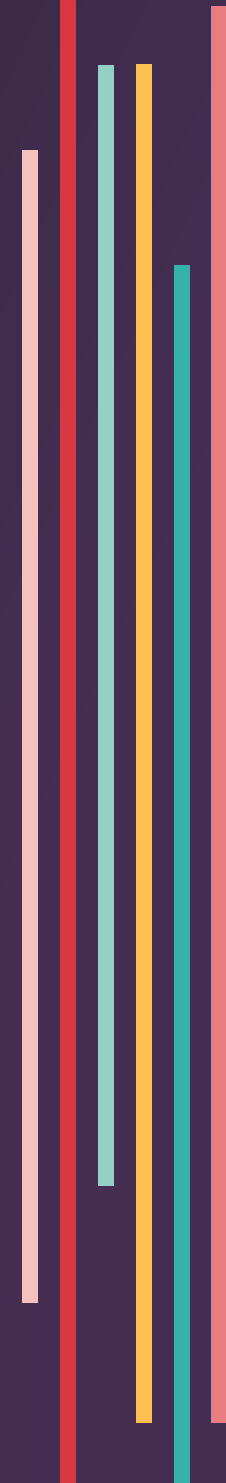

De Persoonlijke Gezondheidsomgeving (PGO) in de paramedie

Aanleiding

Binnen de bestuurlijke afspraken paramedische zorg (BAPZ) 2019 – 2022 zijn verschillende taakgroepen actief. Eén daarvan is de taakgroep digitalisering. Zij richt zich op het professionaliseren van gegevensuitwisseling in de paramedische zorg. Uitwisseling tussen patiënt en professional met een Persoonlijke Gezondheidsomgeving (PGO) is hierin één van de thema's.

In dit rapport laten zes patiëntreizen zien wat in de toekomst mogelijk wordt voor patiënt en paramedicus als PGO's en elektronische patiëntendossiers optimaal kunnen uitwisselen. Ook worden enkele voorbeelden gegeven van PGO-functionaliteiten die waarde toevoegen. Het aansluiten bij MedMij door leveranciers in de paramedie is een noodzakelijke stap om deze gegevensuitwisseling te realiseren. Elke patiëntreis richt zich op een specifieke doelgroep en de zorg daarbij van één of meerdere paramedische disciplines. De keuze voor de doelgroepen en uitwerking van de patiëntreizen zijn gedaan in nauwe afstemming met patiënt-vertegenwoordigers, paramedici en beroepsorganisaties. De patiëntreizen tonen een versimpelde weergave van het paramedische behandeltraject, waarbij enkele specifieke toepassingen van PGO's zijn uitgelicht.

Persoonlijke Gezondheidsomgevingen bieden perspectief

De vraag naar zorg in Nederland zal de komende jaren blijven stijgen. Door dubbele vergrijzing is er een krimpende arbeidscapaciteit in combinatie met een verhoogde zorgbehoefte. Dit leidt tot oplopende kosten en stijgende druk op de zorg. Brede adoptie van Persoonlijke Gezondheidsomgevingen onder patiënten en integratie ervan in het zorgproces door professionals leidt naar verwachting tot minder beroep op zorg, minder langdurig ziekteverzuim en minder arbeidsongeschiktheid.* Deze verwachte baten worden met name bereikt door meer zelfmanagement. In elk van de zes patiëntreizen worden kansen gesignaleerd om dit zelfmanagement beter te ondersteunen met PGO's.

Wat is een PGO?

Een persoonlijke gezondheidsomgeving (PGO) is een app of website waarin iedere Nederlander informatie over de eigen gezondheid bij kan houden en waarmee hij actief aan de slag kan gaan met zijn gezondheid. Zo kunnen patiënten medische gegevens verzamelen, beheren en delen. Op deze manier houden zij grip op hun gegevens: van behandelingen tot labuitslagen, medicijngebruik en inentingen. MedMij is de Nederlandse standaard voor uitwisseling tussen zorgprofessionals en patiënten met PGO's.

Verwachte impact

Voor elke patiëntreis is aan betrokkenen gevraagd welke impact PGO's maken op patiënt en professional als de reis werkelijkheid wordt. De meest voorkomende antwoorden waren:

Patiënt (en mantelzorger): meer regie over de gezondheid, meer inzicht en betrokkenheid in het behandeltraject, beter overzicht bij verschillende betrokken zorgprofessionals, behandeling beter afgestemd op persoonlijke situatie en belastbaarheid, minder vaak dingen opnieuw moeten vertellen, minder onzekerheid doordat gegevens makkelijk zijn terug te lezen, hogere therapietrouw, betere voorbereiding, beter kunnen meepraten en beslissen en daardoor een gelijkwaardigere relatie, eigen gegevens overzichtelijk op één plek samen met gegevens van professionals.

Professional: samenwerken met een beter geïnformeerde patiënt, betere voorbereiding en diepgaander gesprek dankzij al beschikbare informatie, sneller schakelen met patiënt, betere afstemming en samenwerking met andere zorgprofessionals, meer overzicht wat er gebeurt rond patiënt door andere zorgverleners, minder dubbele diagnostiek, sneller signaleren van afwijkingen in progressie en daardoor efficiëntere behandeling.

* Kosten-batenanalyse persoonlijke gezondheidsomgevingen, Gupta Strategists, februari 2017

Persoonlijke Gezondheidsomgeving voor verschillende doelgroepen

Het effectief inzetten van een PGO vraagt o.a. digitale en gezondheidsvaardigheden. Hoewel we beseffen dat dit niet voor elke patiënt geldt, richten we ons bij deze patiëntreizen op de groep waarbij dit geen beperking vormt. Soms zijn deze vaardigheden door een bepaalde aandoening of toestand (tijdelijk) verminderd. Waar mogelijk hebben we suggesties opgenomen hoe in die gevallen het gebruik van een PGO makkelijker gemaakt kan worden.

Patiënten aantallen en kosten

Waar mogelijk is bij de patiëntreizen vermeld hoeveel patiënten en kosten jaarlijks tot deze doelgroep behoren. Deze informatie was niet voor iedere patiëntreis

beschikbaar. Alleen daar waar objectieve data werden gevonden, zijn deze opgenomen. Doel is om contextinformatie te geven, zodat de potentiële impact van PGO's goed naar voren komt.

Meer informatie

Vragen en opmerkingen over de patiëntreizen en PGO's in de paramedie kunt u richten aan Marijn Lamers, adviseur Belangenbehartiging KNGF en deelnemer taakgroep digitalisering, m.lamers@kngf.nl.

Legenda

Om uit te kunnen wisselen moeten leveranciers van zorg-aanbieders en PGO's informatiestandaarden implementeren. Binnen MedMij worden deze ook wel 'gegevensdiensten' genoemd. Verschillende informatiebronnen en toepassingen vereisen verschillende standaarden.

In de patiëntreizen hebben we de diverse gegevens weergegeven als iconen. Hieronder staan alle iconen die voorkomen in de reizen. Voor elke toepassing is beoordeeld of deze naar verwachting gerealiseerd kan worden met een bestaande MedMij-gegevensdienst (groen icoon), of dat nadere ontwikkeling nodig is (oranje icoon). Er heeft geen informatie-analyse op detailniveau plaatsgevonden; er is slechts een globale inschatting gedaan. Om werkelijke passendheid en haalbaarheid te beoordelen is nadere inhoudelijke analyse nodig van de gevraagde gegevens, in hoeverre deze al (gestructureerd) worden vastgelegd in informatiesystemen en de mate van overlap met de betreffende gegevensdienst.

 PGO	Brieven	 PGO	Voedingsadviezen	 PGO	Dossiers / verslagen / rapportages	 PGO	Glucosemetingen	 PGO	Labresultaten
 PGO	Zelfmetingen	 PGO	Meetwaarden	 PGO	Medicatieoverzicht	 PGO	Terminologievertaler	 PGO	Intelligente meldingen
 PGO	Vragenlijsten	 PGO	Machtigen	 PGO	Contactgegevens	 PGO	Behandelteam	 PGO	Video's met oefeningen
				 PGO	Website-links	 PGO	Video's	 PGO	Voortgangsinformatie aanvraagtraject hulpmiddelen
				 PGO	Data uit externe app / device	 PGO	eHealth-module		
				 PGO	Radiologiebeelden	 PGO	Geplande afspraken	 PGO	Behandelplannen / oefeningen / adviezen (tekst)
				 PGO	Foto's	 PGO	Informatie	 PGO	Pijnscores / dagboek

Fibromyalgie

Kwetsbare oudere

Artrose

Borstkanker

CVA

Slokdarmkanker

Nadia

- 43 jaar
- Fibromyalgie
- Diverse keren huisarts bezocht vanwege pijnklachten
- Andere diagnoses uitgesloten door reumatoloog

Fibromyalgie

Nadia wordt door de reumatoloog verwezen naar de ergotherapeut en oefentherapeut. Zij begeleiden Nadia tegelijkertijd. Hierover stemmen zij nauw met elkaar af, zodat deze beide trajecten op elkaar aansluiten.

Voorafgaand aan deze reis:

De reumatoloog stelt na aanvullend labonderzoek de diagnose fibromyalgie. Hij verwijst Nadia naar de oefentherapeut voor behandeling volgens het Chronisch Pijn Protocol. Nadia wordt ook verwezen naar de ergotherapeut voor het analyseren en doorbreken van de onderhoudende factoren die het dagelijks handelen beïnvloeden. Hij legt zijn bevindingen vast in een huisartsenbrief. Nadia verzamelt de informatie van reumatoloog en huisarts in haar PGO.

- MedMij-gegevensdienst beschikbaar
- Ontwikkeling nodig

“Ik hoef gelukkig niet mijn hele verhaal weer opnieuw te vertellen. De therapeut is al goed op de hoogte.”

Eerste consult

Opstellen behandelplan met doelen en educatie over fibromyalgie. Klaarzetten eHealth-module met oefeningen en informatie.

Vervolgconsulten

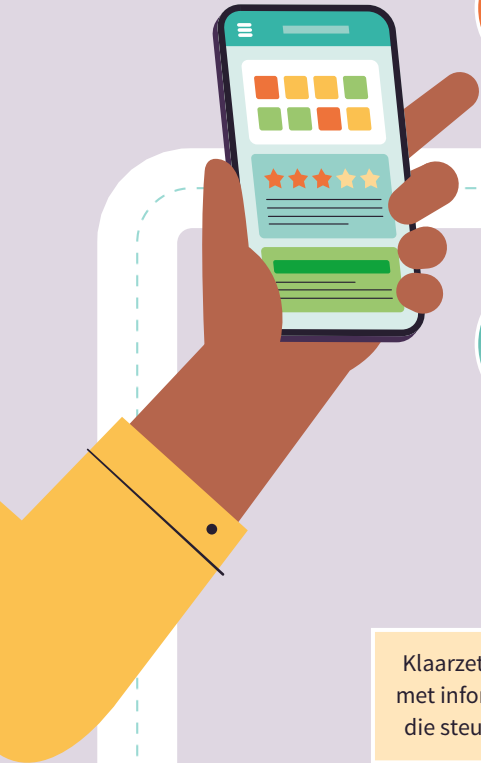
“Soms twijfel ik of ik niet teveel doe op een dag. De gegevens van mijn Activiteitenweger-app deel ik met mijn ergotherapeut. Zo kijkt hij op afstand even mee.”

“Hoewel de uitleg van de oefentherapeut helder was laatst, ben ik blij dat ik de informatie thuis nog eens rustig na kan lezen in de eHealth-module. Er is zelfs een video met uitleg!”

“In mijn PGO kan ik mijn verschillende behandelplannen goed naast elkaar leggen. Zo heb ik duidelijk overzicht waar we naartoe werken.”

Klaarzetten eHealth-module met informatie en oefeningen die steun geven bij terugval.

Einde behandeling

Verzamelen eHealth-module.

“Als klachten terugkomen, kan ik zelf aan de slag. Dat geeft me vertrouwen. Ik deel deze informatie makkelijk vanuit mijn PGO met een goede vriendin. Zo kan ze me hierbij helpen.”

Carla

- 80 jaar
- Artrose
- Heupprothese links
- Suikerziekte
- Duizelingen

Kwetsbare oudere

Carla woont nog zelfstandig. Haar man is 7 jaar geleden overleden. Haar dochter José woont met haar gezin een paar dorpen verderop. Carla durft niet meer alleen naar buiten sinds ze met een val haar heup heeft gebroken. Ook lijkt ze duidelijk afgevallen. Ze heeft een PGO, waar José mee helpt.

Aantal patiënten
730.000

Jaarlijkse kosten
€ 11,3 miljard

Voorafgaand aan deze reis:

José schakelt de huisarts in. Hij sluit acute problemen uit en verwijst Carla naar de ergotherapeut voor het reduceren van valgevaar. Ook vraagt hij om andere problemen in het dagelijks handelen in kaart te brengen. Vanwege het gewichtsverlies verwijst hij naar de diëtist. Carla heeft haar dochter al gemachtigd voor haar PGO, toen zij haar heupprothese kreeg. Telefonisch contact is ook nog steeds belangrijk voor haar.

- MedMij-gegevensdienst beschikbaar
- Ontwikkeling nodig

Dagelijkse handelingen observeren, valanalyse en adviezen geven.

Vervolgconsulten

“Soms vergeet ik waar ik ook alweer op moest letten met eten. Fijn dat ik het nog even na kan lezen of mijn dochter op afstand mee kan laten kijken.”

“Mijn moeder en ik kunnen aan de hand van het behandelplan duidelijke afspraken maken waar ik bij help, en wat zij zelf doet.”

“Ik was eerst erg bang om te vallen. Gelukkig kan ik de adviezen en oefeningen van de ergotherapeut nog eens rustig bekijken, om hier extra op te letten.”

Delen gewichtsmetingen. Diëtist krijgt automatisch signaal als deze teveel fluctueren.

Adviezen hoe terugval te voorkomen. Delen contactgegevens en uitleg wanneer aan de bel te trekken.

Einde behandeling

“Ik voel me veel sterker. Ik heb ook meer grip op wat ik allemaal zelf kan doen. Het stelt me gerust dat ik alles kan nalezen en weet wanneer ik weer hulp moet vragen.”

Lucas

- 58 jaar
- Artrose
- Hartfalen

Artrose

Lucas wandelt graag. Sinds een aantal jaar heeft hij hartfalen. Hij vindt het hierdoor juist belangrijk actief te blijven. Zijn rechterknie doet steeds vaker pijn. Hij wil liever niet nog meer medicatie of een operatie.

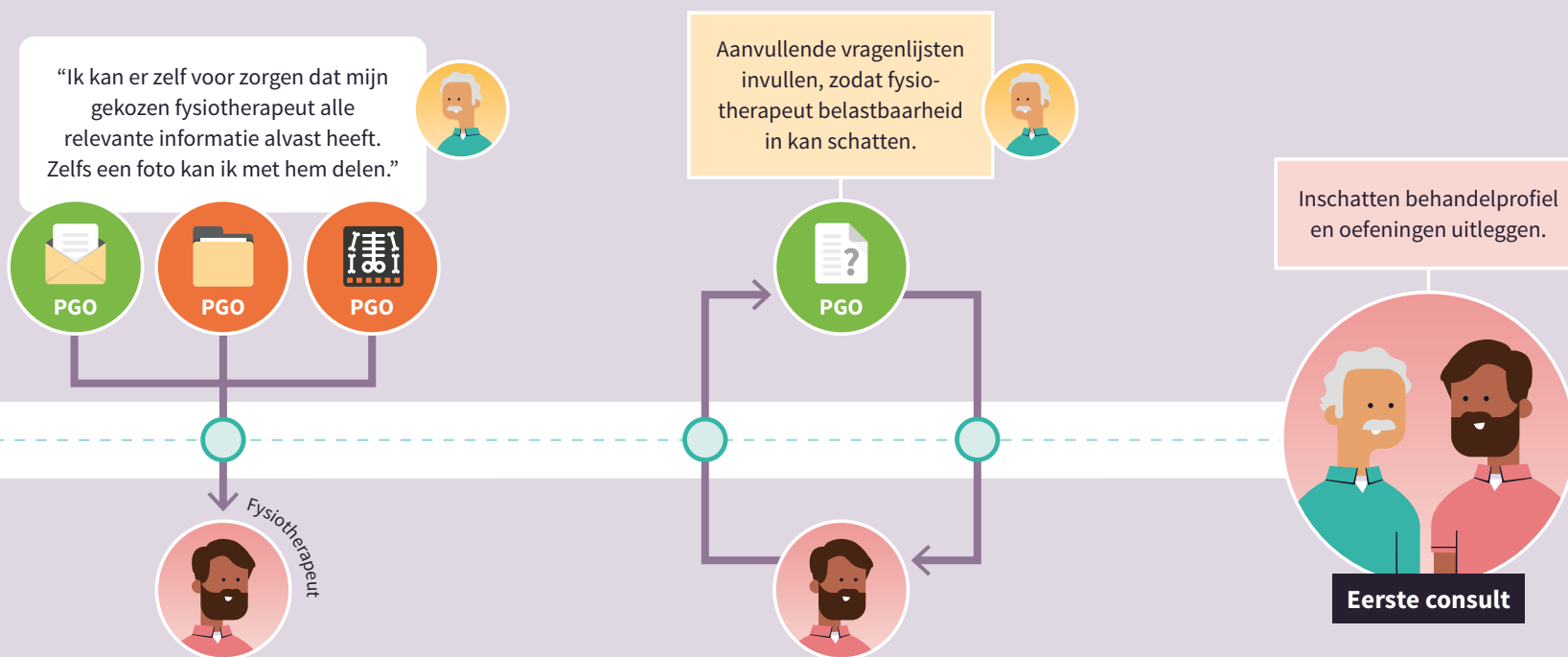
Aantal patiënten
1.492.500

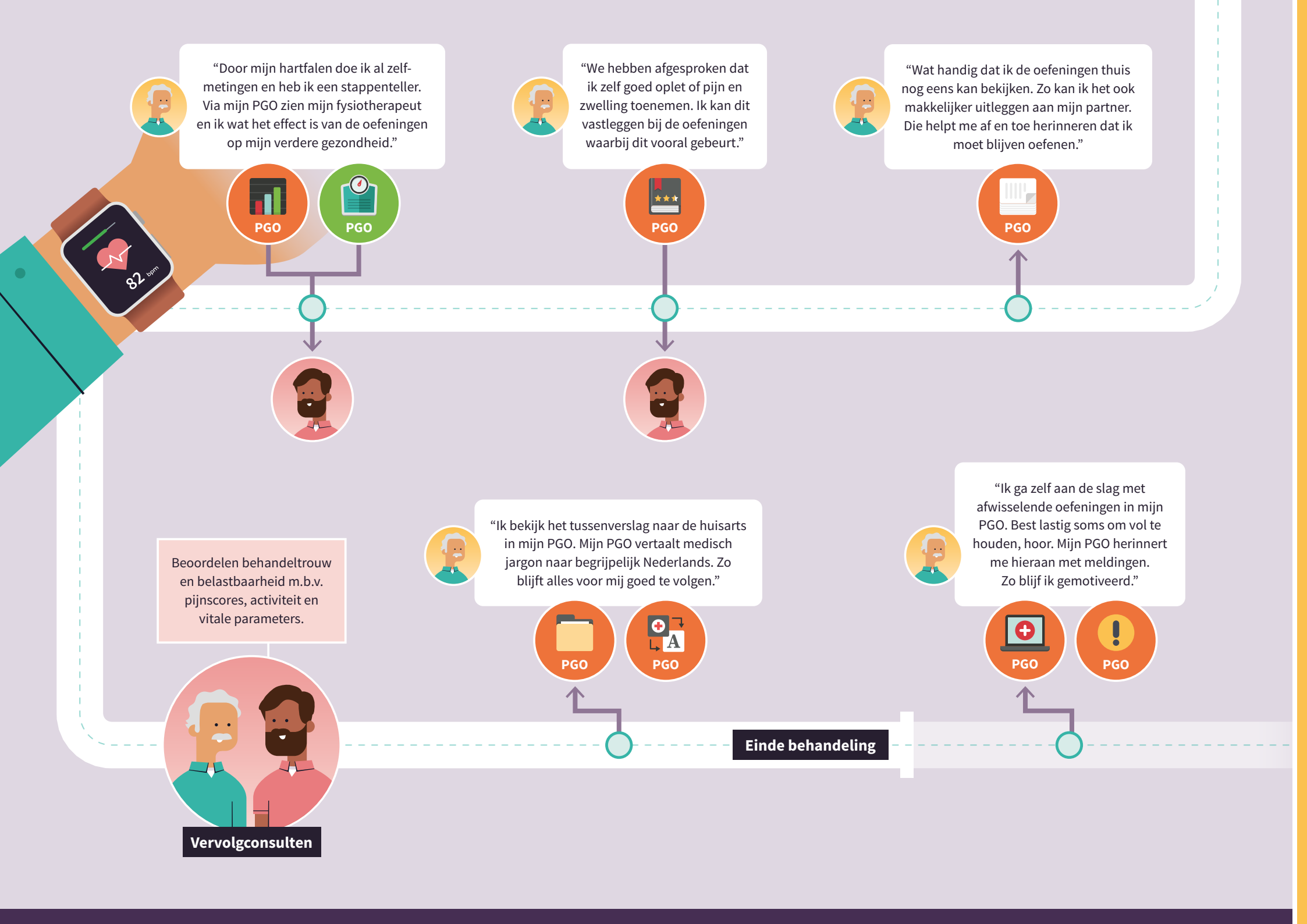
Jaarlijkse kosten
€ 1,2 miljard

Voorafgaand aan deze reis:

Lucas heeft een paar keer de huisarts bezocht vanwege de pijn aan zijn knie. Voor de zekerheid heeft de huisarts een foto laten maken in het diagnostisch centrum. Gelukkig waren hier geen afwijkingen op te zien. Lucas mag zo nodig pijnstilling gebruiken, al doet hij dat liever niet. De huisarts verwijst hem naar de fysiotherapeut.

- MedMij-gegevensdienst beschikbaar
- Ontwikkeling nodig

“Door mijn hartfalen doe ik al zelf-metingen en heb ik een stappenteller. Via mijn PGO zien mijn fysiotherapeut en ik wat het effect is van de oefeningen op mijn verdere gezondheid.”

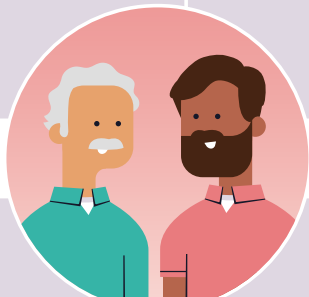
“We hebben afgesproken dat ik zelf goed oplet of pijn en zwelling toenemen. Ik kan dit vastleggen bij de oefeningen waarbij dit vooral gebeurt.”

“Wat handig dat ik de oefeningen thuis nog eens kan bekijken. Zo kan ik het ook makkelijker uitleggen aan mijn partner. Die helpt me af en toe herinneren dat ik moet blijven oefenen.”

Beoordelen behandeltrouw en belastbaarheid m.b.v. pijnscores, activiteit en vitale parameters.

Vervolgconsulten

“Ik bekijk het tussenverslag naar de huisarts in mijn PGO. Mijn PGO vertaalt medisch jargon naar begrijpelijk Nederlands. Zo blijft alles voor mij goed te volgen.”

“Ik ga zelf aan de slag met afwisselende oefeningen in mijn PGO. Best lastig soms om vol te houden, hoor. Mijn PGO herinnert me hieraan met meldingen. Zo blijf ik gemotiveerd.”

Einde behandeling

Ellen

- 53 jaar
- Borstkanker
- Curatief behandeld in ziekenhuis
- Medewerker financiële administratie 32 u / week

Borstkanker

Ellen heeft de diagnose borstkanker links gekregen. Ze is curatief behandeld in het ziekenhuis. Gelukkig is de behandeling goed aangeslagen. Tijdens het herstel thuis ontwikkelt ze oedeem in haar linkerarm. Dit belemmert haar in het opbouwen van haar activiteiten.

Aantal nieuwe patiënten

14.800

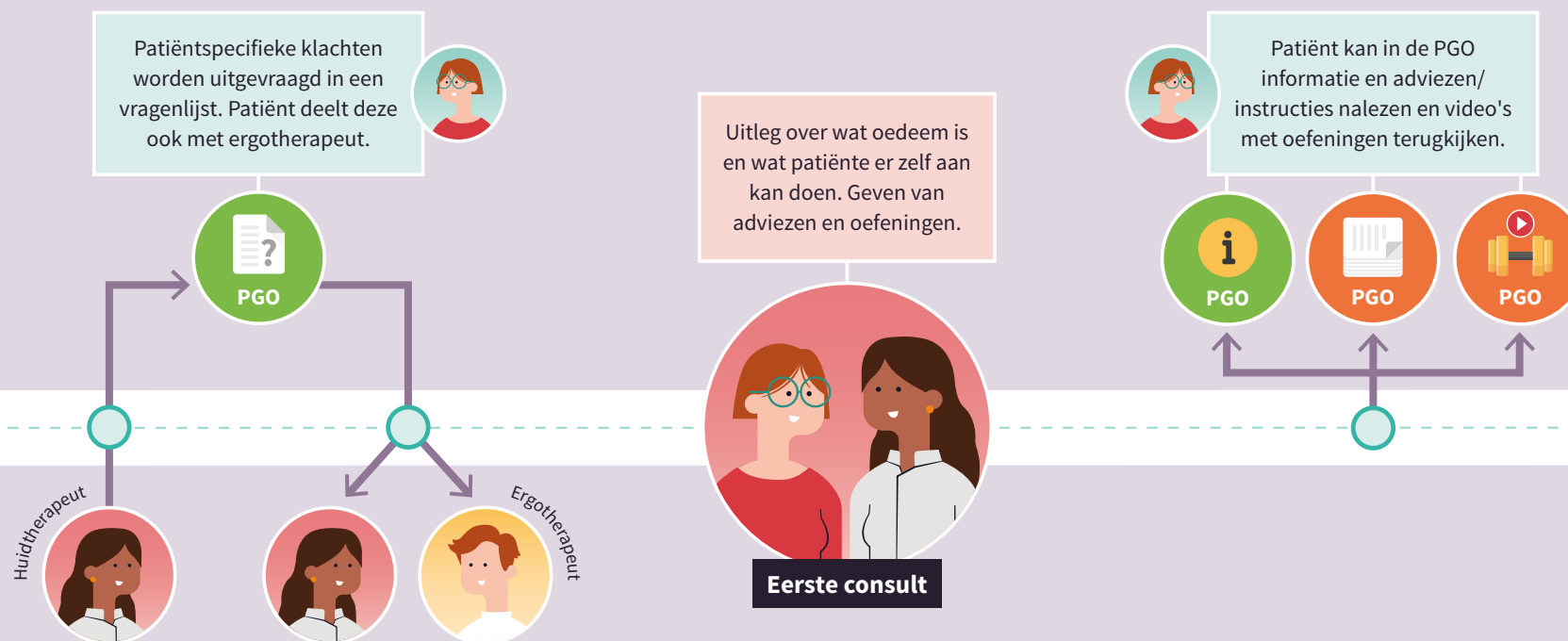
Jaarlijkse kosten

€ 870 miljoen

Voorafgaand aan deze reis:

Ellen heeft bij de mammacare-verpleegkundige aangegeven dat ze last heeft van het oedeem. Ze wil graag weer starten met werk. Ze ervaart echter bewegingsbeperkingen in haar dagelijkse leven door haar dikke arm. Ze heeft nu een beperkt beweegpatroon en sport niet. Ze wordt verwezen naar de ergotherapeut en de huidtherapeut. Ellen verzamelt alles wat in het ziekenhuis gedaan is in haar PGO en plant afspraken in met beide paramedici.

- MedMij-gegevensdienst beschikbaar
- Ontwikkeling nodig

“Soms twijfel ik of ik een oefening goed doe, of hoe het oedeem eruit ziet. Met een foto of video kijkt mijn therapeut op afstand mee. Dan hoef ik niet naar de praktijk. Zo spaar ik mijn energie.”

Adviseren hoe oefeningen van huidtherapeut kunnen worden geïntegreerd in dagelijkse handelingen.

Vervolgconsulten

Delen verschillende oefeningen en adviezen van huidtherapeut.

“Ik hoef niet precies bij te houden wat mij allemaal lukt op een dag. Mijn smartwatch registreert dit automatisch en is gekoppeld aan mijn PGO. Zo geef ik mijn ergotherapeut makkelijk inzicht in mijn activiteit.”

Delen zelfmetingen, zoals gewicht, omvang van de arm, bloeddruk. Therapeuten monitoren de gezondheidstoestand op afstand.

Einde behandeling

Hans

- 65 jaar
- CVA
- Restklachten: afasie, halfzijdig krachtverlies, geheugenstoornissen
- Artrose-klachten

CVA

Hans heeft recent een beroerte doorgemaakt. Na een verblijf in het revalidatiecentrum mag hij naar huis. Hij heeft nog restklachten, waarvoor begeleiding door logopedist, fysiotherapeut en ergotherapeut wordt ingeschakeld. Hij vindt het spannend om naar huis te gaan. Hij is snel moe en vergeet dingen nog makkelijk.

Aantal patiënten
354.200

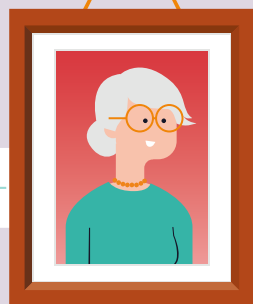
Jaarlijkse kosten
€ 1,5 miljard

Voorafgaand aan deze reis:

Hans heeft al een PGO. Hij hoopt met zijn vrouw hiermee overzicht over alle behandelingen te houden in deze nieuwe situatie. Het revalidatiecentrum wees hen op de mogelijkheid om een andere weergave in de PGO aan te zetten: een met duidelijke pictogrammen en de mogelijkheid om tekst hardop voor te laten lezen. Nu hij meer moeite heeft met taal en fijne motoriek, is dit erg behulpzaam.

- MedMij-gegevensdienst beschikbaar
- Ontwikkeling nodig

Maria, echtgenote van Hans
Patiënt machtigt zijn vrouw voor de PGO. Zo kan zij helpen bij het behouden van overzicht en opvolgen van adviezen.

Mantelzorg

Mantelzorgster maakt afspraken en deelt alle informatie van het traject tot nu toe.

Logopedist

Fysiotherapeut

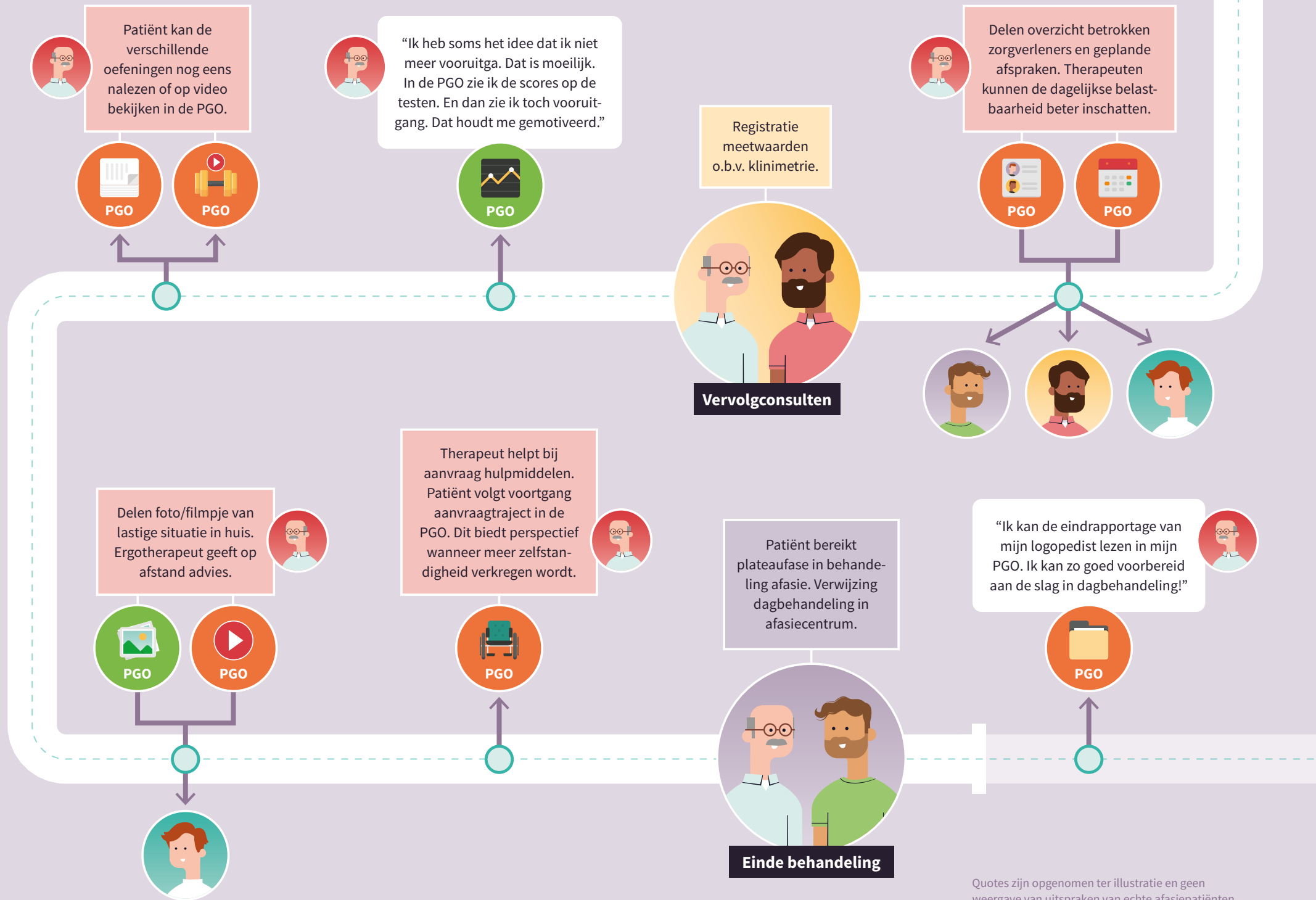

Ergotherapeut

“Ik ben net thuis. Weer nieuwe therapeuten, dus ik moet alles opnieuw vertellen! En ik ben al zo moe. Fijn dat ik alvast van alles met ze kon delen via mijn PGO. Dat scheelt me vertellen en dan kunnen we sneller aan de slag.”

Eerste consult

Quotes zijn opgenomen ter illustratie en geen weergave van uitspraken van echte afasiepatiënten.

Marijke

- 55 jaar
- Slokdarmkanker
- Diabetes mellitus

Slokdarmkanker

Marijke heeft de diagnose slokdarmkanker gekregen. Een spannende en drukke tijd breekt aan met veel ziekenhuisbezoeken. De diëtist in de eerste lijn begeleidt haar vanaf de diagnose tot bij het herstel van de behandelingen.

Aantal nieuwe patiënten
3.000

Voorafgaand aan deze reis:

Marijke is vanwege gewichtsverlies en moeite met voedselpassage door de huisarts verwezen naar het ziekenhuis. Daar is de diagnose slokdarmkanker gesteld. In afwachting van de start van het behandeltraject in het ziekenhuis, wordt Marijke verwezen naar de diëtist in de eerste lijn.

- MedMij-gegevensdienst beschikbaar
- Ontwikkeling nodig

Delen verwijfsbrief van ziekenhuis en medisch dossier.

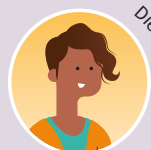
“Handig dat ik samen met mijn partner thuis rustig een vragenlijst kan invullen over hoe het met eten gaat. Mijn hoofd staat niet zo naar dit soort details, maar ik weet dat het belangrijke informatie is.”

Aanvullende anamnese, opstellen dieetadviezen en uitleggen contactgegevens en websites met betrouwbare voedingsinformatie.

Eerste consult

Diëtist

Start chemoradiatie in ziekenhuis.

“Ik ben al lang suikerpatiënt en mijn glucosemeter koppelt automatisch met mijn PGO. Als ik mezelf heb gewogen, zet ik dat er ook in. Zo deel ik alle belangrijke zelfmetingen makkelijk met de diëtist.”

“Ik vind in mijn PGO alles wat ik nodig heb. Het is duidelijk wat ik moet eten. Ik weet ook waar ik aan de bel kan trekken. Als ik toch zelf andere voeding wil uitproberen, weet ik precies welke website mij daarbij goed helpt.”

“Er wordt elke week bloed geprikt voor de chemotherapie. Ik volg de waarden, nu ik weet wat ze betekenen. Ik deel ze ook met mijn diëtist.”

Ziekenhuisopname voor operatie. De zorg wordt tijdelijk overgenomen door de ziekenhuisdiëtetik.

“Het ziekenhuis was een heftige tijd. Ik ga met mijn eigen diëtist thuis verder werken aan mijn herstel. Ik deel mijn dossier en adviezen van de diëtist in het ziekenhuis met haar. Dan weten we allebei goed wat er allemaal is gebeurd.”

Ziekenhuis

Einde behandeling